

PER QUÈ UNA PUBLICACIÓ DIGITAL?¹

Laia Martín

A hores d'ara, la majoria de centres docents han conquerit el seu territori virtual, essencialment amb l'elaboració d'espais webs. Les preguntes que ens plantejem són ¿Què en fem? ¿Com el mantenim actualitzat? L'objectiu hauria de ser ben clar: millorar la comunicació entre els membres de la comunitat educativa i d'aquesta en concret amb la resta del món. Que l'alumnat editi un diari o una revista electrònics és una bona manera d'implicar-lo en la col·lectivitat i de fer conèixer la tasca de cada centre docent.

Un aparador per fer lluir la nostra feina

Així doncs, engrescar-se a fer un diari o una revista digital escolar és una bona proposta tant per a les àrees didàctiques com per a la identitat del centre i la motivació de l'alumnat fent-lo sentir partícip del projecte comú, no un simple element que va a omplir un paisatge inert com el dels estudis dels antics fotògrafs. La canalla, de petits, van contents a l'escola, n'estan orgullosos. Ja a la preadolescència comença a alçar la seu veu en contra. És una manera de significar-se portes endins, no tant portes enfora. A l'adolescència s'imposa l'actitud de desmenjament respecte les propostes dels adults. I les de l'escola, també. Tanmateix, hi ha iniciatives que, un cop vençuda la seva inèrcia inicial, els fan sentir feliços perquè els atorguen alguna mena de protagonisme en la vida del centre, com ara pertànyer a un equip esportiu o redactar una revista o cantar en una coral. Són exemples d'activitats que, alhora que complementen el currículum de les matèries a què s'adscriuen, contribueixen a enfortir el sentiment de pertinença a un col·lectiu i a la consegüent implicació en el funcionament democràtic de l'institut. També són un mirall de la convivència al centre tant per la gent de fora com per a qui hi gesta el dia a dia. Serveixen per fomentar l'esperit cooperatiu i per demostrar que cadascú pot aportar-hi el seu gra de sorra. Totes les tasques són importants i cal tenir cura els uns dels altres perquè la tasca comuna tiri endavant. En definitiva, el que en llenguatge empresarial s'anomena tractament holístic: el tot és més que la suma de les parts. Bé, fins aquí per què publicar un diari o una revista. Però, ¿per què en format digital? Les respostes són múltiples i diverses. Es podria dir que, d'entrada, s'afavoreix la **interdisciplinarietat**. Qui el fa potencia les habilitats lingüístiques (redactant textos periodístics i aprofundint en la tipologia textual), tecnològiques (fent anar programari informàtic divers: d'elaboració de pàgines web, d'edició gràfica, de textos, de vídeo...), plàstiques (disseny i disposició d'elements) i de recerca i valoració de la informació.

Una altra raó és que fa conscient l'alumnat de l'anomenat **poder digital**: la seva presència s'estén arreu amb uns costos molt inferiors a les publicacions en paper i hi arriba molt millor gràcies als hiperenllaços que ofereixen l'oportunitat d'ampliar i/o contrastar informacions i de construir un univers propi d'informació. Així mateix, aquest poder obre altres portes com ara les d'un cert protagonisme i les del contacte amb altres centres docents o organitzacions d'interès.

Justament perquè l'alumnat exerceix aquest poder, també cal fer-lo **reflexionar sobre els conflictes** que l'ús de les NTIC comporta. Fer que un

enllaç s'obri en la pàgina del centre, ¿què significa? ¿Em convé responsabilitzar-me fins al punt de fer meva la informació d'altri? ¿Puc utilitzar imatges de membres de la comunitat educativa sense el seu consentiment? ¿Quin tractament he de donar a la informació en nom, no individual, sinó del col·lectiu? En definitiva, publicant digitalment estem introduint l'alumnat cara a cara al gran món i en nom del centre. Aquesta és una gran responsabilitat que l'ajudarà a créixer alhora que el motivarà en gran manera. I ho farà perquè se sentirà part d'una xarxa (la del seu centre) dins d'una altra xarxa que, al seu torn, té subxarxes amb un únic objectiu: **construir des de la diversitat de veus**. Amb aquesta idea, des d'Escola Catalana i Vilaweb, hem impulsat el projecte *Escoles en Xarxa*².

Un exemple concret: Les hores

Les hores és el diari digital de l'IES Salvador Espriu de Barcelona. El podeu llegir a <http://www.iesespriu.org/hores>. Enguany, és redactat per un grup de catorze alumnes de 4t d'ESO en el marc del crèdit variable tipificat *Diari*. Es pot combinar, per mantenir el mateix alumnat el quadrimestre següent amb d'altres crèdits com ara *Revista*, *Ràdio* o *El vídeo*. Aquest curs s'ha optat per aquest darrer per tal d'enriquir l'espai digital creat amb material audiovisual. Com que el centre ja disposa d'una revista, *Sinera*, que també té versió electrònica, es va prendre el determini d'especialitzar el diari en notícies sobre NTIC i la presència del català en la implantació d'aquestes amb la intenció de fomentar la reflexió sobre la responsabilitat que el seu ús comporta per tal d'evitar conflictes que podrien assolir grans i impensades dimensions, com s'ha demostrat en el cas del noi de Blanes que fou investigat i cridat a declarar a l'Audiència Nacional per haver enviat missatges de correu electrònic en nom de l'Orde del Fènix³.

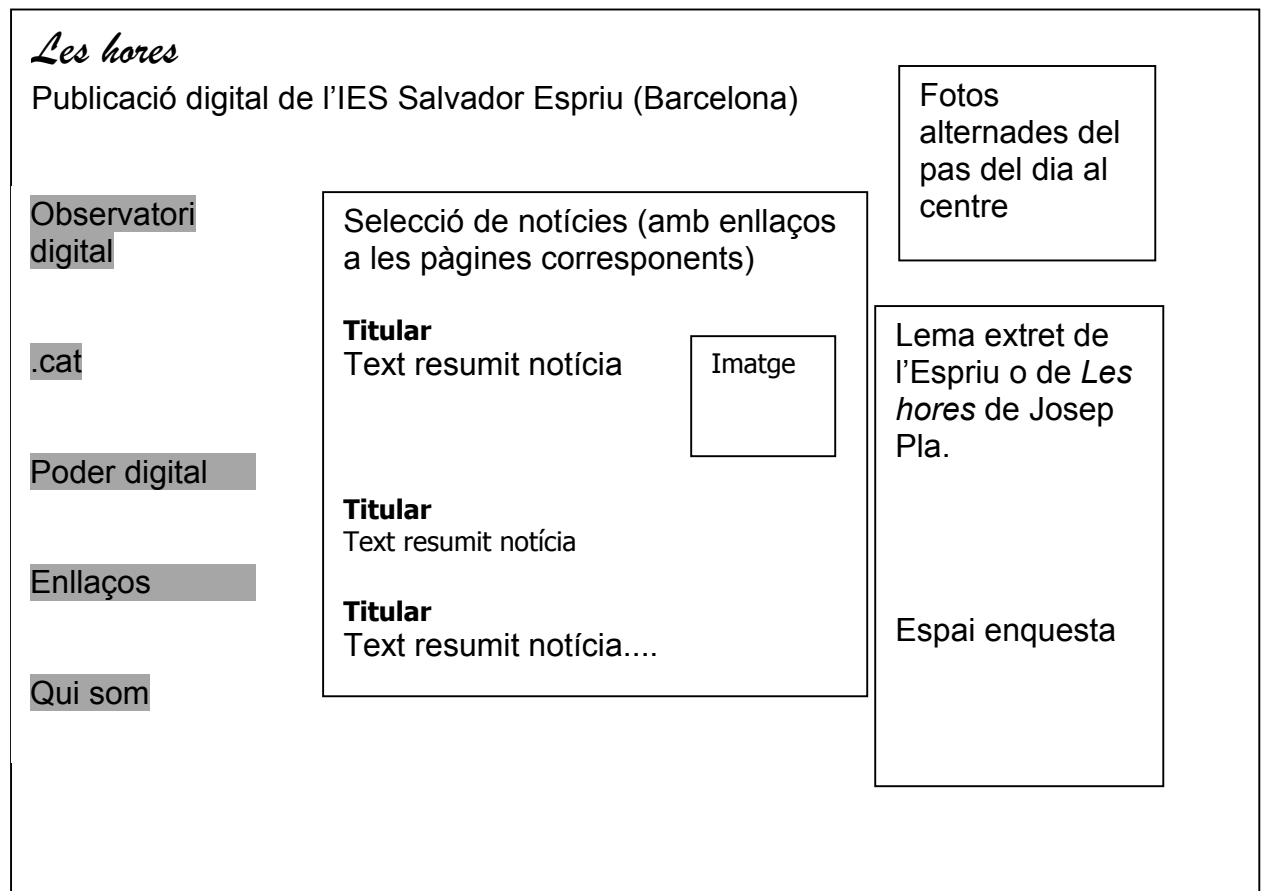
La confecció de l'espai web

Abans d'iniciar el curs acadèmic, vaig crear la maqueta de l'espai web, cosa que vol dir haver pensat com estructurar la informació. Això no significa que qualsevol professor/a que vulgui editar una revista hagi de ser un especialista en l'edició de pàgines web. Tanmateix, encara que no la faci personalment, sí que n'ha de tenir ben clara l'estructura per explicar-la a qui s'hagi d'encarregar de l'edició i perquè sigui l'adequada per encabir les informacions que es vol transmetre. Una bona decisió fóra encomanar, prèviament, la creació de l'espai web a l'alumnat que cursa un crèdit variable d'informàtica al segon cicle de l'ESO o en l'optativa corresponent de Batxillerat. A la fi, com a arquitectura de navegació, vaig optar per l'estructura jeràrquica composta, model força utilitzat al món acadèmic. Per tant, hi hauria:

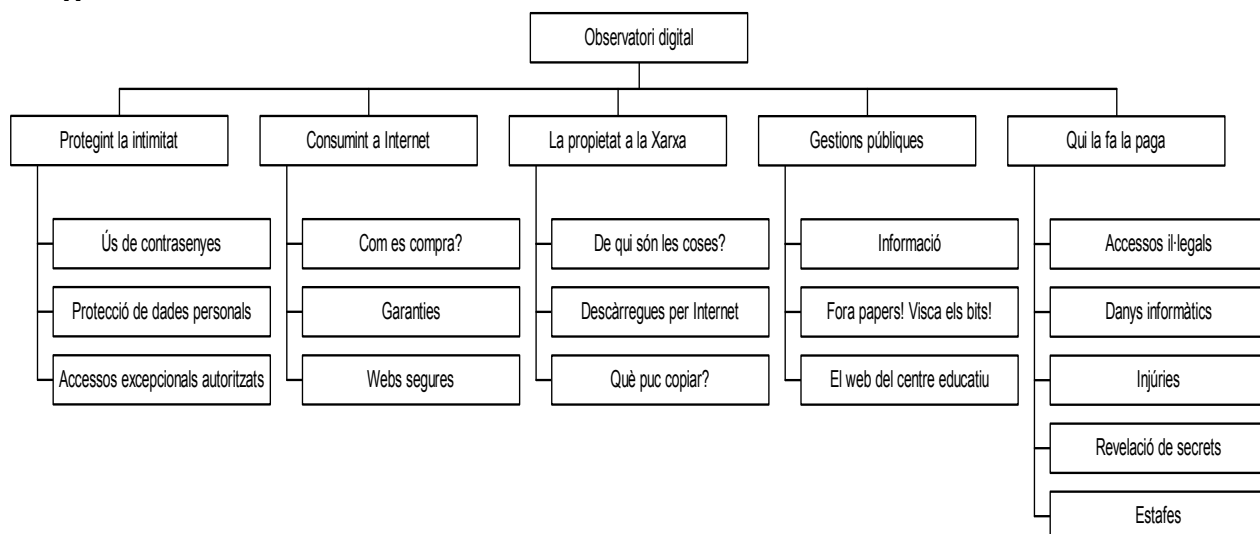
- Una pàgina principal dividida en tres columnes. A l'esquerra els menús: Observatori digital, .cat, Poder digital, Enllaços, Qui som
- Una pàgina per a cadascuna d'aquestes seccions amb submenús que conduiran a d'altres pàgines
- Pàgines corresponents a cadascun dels submenús, estructurades en informació, actualitat, microcasos, propostes didàctiques.

Pel que fa a les estratègies de cohesió, vaig decidir mantenir un marc capçalera en totes les pàgines amb el títol de la publicació (*Les hores*, ja que l'institut s'anomena Salvador Espriu i aquest és el títol d'un dels seus llibres) amb uns components bàsics idèntics i una barra lateral d'accés als menús. Per facilitar la navegació, vam decidir utilitzar a sota de la capçalera una línia on s'anés ressenyant l'itinerari (xxx > zzz > **yyy**) seguit per tal de fer saber sempre la situació en la navegació (es marca la pàgina activa amb un color diferent) i afavorir el retorn a qualsevol pàgina d'interès. Tot plegat es va construir mitjançant una pàgina de marcs.

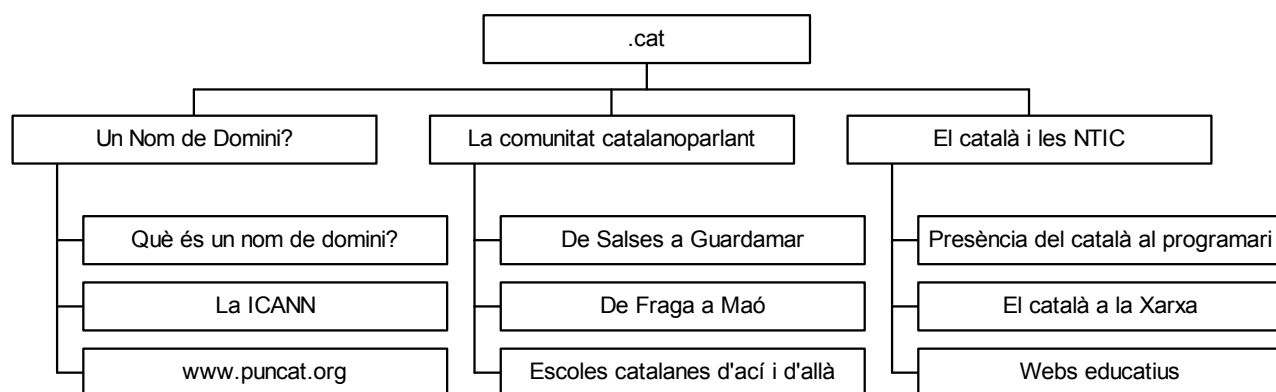
Pàgina principal:

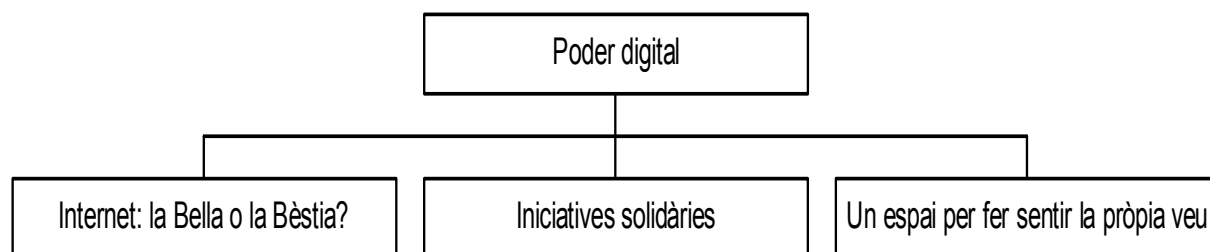
1.

2.

3.

4. Enllaços

Una única pàgina amb enllaços d'interès espais on-line classificats per:

- Webs d'instituts de secundària dels PPCC
- Publicacions d'interès sobre NTIC i educació

- Altres

5. Qui som

Una única pàgina per explicar (potser amb l'ajut d'una pel·lícula) qui som, què fem, per què ho volem fer i com ho volem fer. Inclourà, òbviament, la facilitació del contacte (e-mail).

Creació dels continguts

- Pàgina principal:
 - a) NOTICIARI BREU:
 - Cerca de notícies al mateix centre o bé per Internet relatives a les NTIC.
 - Redacció, correcció i nova redacció (vegeu quadre annex)
 - Aprenentatge de les tècniques d'hiperenllaç (inserció de l'hiperenllaç en el mateix text ressaltat, en imatges, tria de l'opció d'obertura més adient –mateix marc, finestra emergent, mateixa finestra...-)
 - b) Lemes i banners: Creació d'una base de dades amb textos poètics i/o aforístics sobre els pas del temps i les estacions. Cerca de banners per establir lligams d'interès.

- Pàgines interiors:
 - a) A partir de les notícies trobades es creen grups de treball de dos o tres alumnes i se'ls encarrega la confecció d'un reportatge sobre el tema que els ha interessat. L'hauran de redactar a partir d'un esquema, fer-ne una presentació web (aprofitem per introduir-los en la utilització del Redactor del Mozilla) i exposar oralment a la resta de companys el resultat amb l'ajut d'un videoprojector. Exemple de temes sorgits: "Copyright? Copyleft!", "La cibercupació", "Les NTIC al centre", "Peer to peer", "La firma electrònica", "La comunitat catalanoparlant". Notícies i material dels reportatges (fotografies, entrevistes) es van inserint a les diferents pàgines i hi resten salvant l'escull de l'actualitat més immediata.

 - b) Partint també de les notícies trobades, en una segona fase, s'elaboren microcasos, és a dir, guions de ficció que, en aquests cas, parteixen de les notícies reals. Per a la redacció dels microcasos es poden utilitzar recursos diversos: narrativa, exposició esquemàtica de fets fent servir un PowerPoint o un Flash, elaboració d'un guió de vídeo o de ràdio.

Em sembla, doncs, haver justificat abastament la gràcia d'una publicació digital. Com hem vist, des d'un mitjà actual, hem creat un espai de cooperació a partir del qual es fan lluir habilitats diverses: des de l'expressió oral fins a l'escrita, de les arts literàries a les plàstiques i audiovisuals. I, sobretot, estem engrescant en una comesa comuna: l'observació i l'anàlisi de la realitat que anem construint dia a dia.

Text original:

TU HO FARIES: EL RECOLLIRIES!!

Anna Chamorro, Judith Giralt, Judith Montferrer

Les noves tecnologies no només serveixen per divertir-se o comunicar-se amb els altres, també serveixen per ajudar i per accelerar alguns processos.

Hem trobat que a Internet es poden trobar un munt d'organitzacions que ajuden des de gent del tercer món fins a gossos perduts. Aquest punt el volem destacar, tothom quan vol tenir un animal pensa a anar-lo a comprar a una botiga, però per què no es pensa a adoptar?

Les noves tecnologies, Internet, fomenta el fet de l'adopció. A aquesta web hi apareixen tots els tràmits que s'han de seguir per adoptar. També et dóna informació de com tenir cura d'un animal i sobretot demana que la gent s'ho pensi bé abans de fer una cosa de la qual es poden penedir.

Aquesta web no sols et permet adoptar, sinó trobar la teva mascota en el cas que l'hagis perduda i et dóna informació d'on la tenen perquè tu la vagis a buscar.

La web per poder-hi accedir es: <http://213.96.24.113:2100/diba2/default.asp>

Suggeriments de millora:

En aquesta notícia hi trobo a faltar **una entradeta**; el títol s'entén, però després d'haver llegit la notícia, ja que a primer cop d'ull costa d'entendre el contingut de la notícia.

Hi ha algunes faltes d'ortografia, però poc importants. Eviteu, però, les repeticions de paraules. També convindria **millorar la sintaxi**.

També trobo que **l'enllaç està massa separat de la notícia** i no queda polit. Fóra més convenient posar un hiperenllaç en una fotografia.

Text definitiu:

TU HO FARIES: EL RECOLLIRIES!!

Anna Chamorro, Judith Giralt, Judith Montferrer

Les noves tecnologies no només serveixen per divertir-se o comunicar-se amb els altres, també serveixen per ajudar i per accelerar alguns processos.

Hem trobat que a Internet hi ha un munt d'organitzacions que ajuden des de gent del tercer món fins a gossos perduts.

Aquest darrer fet el volem destacar, tothom quan vol tenir un animal pensa a

anar-lo a comprar a una botiga, però ¿per què no es pensa a adoptar?

Amb l'ajut de les noves tecnologies (Internet, en aquest cas), es fomenta el fet de l'adopció. En aquesta [web](#) hi apareixen tots els tràmits que s'han de seguir per adoptar.

També et dóna informació de com tenir cura d'un animal i sobretot demana que la gent s'ho pensi bé abans de fer una cosa de la qual es poden penedir.
Aquesta web no sols et permet adoptar, sinó trobar la teva mascota en el cas que l'hagis perduda i et dóna informació d'on la tenen perquè tu la vagis a buscar.

P.S. De les intencions inicials al producte final hi ha alguna diferència i és que cal deixar marge a les necessàries adaptacions o, simplement, conformar-se amb els mitjans de què cadascú disposa.

¹ Article publicat al núm. 419 de la revista Escola Catalana, abril 2005.

² *Escoles en Xarxa* és un projecte endegat des d'Escola Catalana i Vilaweb amb la intenció de crear una xarxa de periodisme digital entre els centres docents dels països de parla catalana en la llengua comuna per tal de mostrar la diversitat de veus i formes de convivència que ens caracteritza i en enriqueix.

³ La confecció d'una publicació digital com a eina de desenvolupament i d'interiorització de valors relatius a les NTIC i a la identitat nacional és la idea rectora del treball que realitzo durant el curs 2004-2005 gràcies a una llicència retribuïda concedida pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya (DOGC núm.: 4182 de 26.7.2004) i supervisada per Carme Alcoverro.